

Førsteårseffekter ADAM Oktober 2014

Resumé:

I forbindelse med nye modelversioner af ADAM er der behov for at se på, hvad modelændringerne betyder for modellens førsteårseffekter. Her undersøges forskellen mellem modelversion ADAM Oktober 2014 (Okt14) og den foregående ADAM-version Juni 2014 (Jun14). Jun14 var sidste modelversion på nationalregnskabet ESA1995, inden det med hovedrevisionen i 2014 overgik til ESA2010. I forbindelse med overgangen blev 2010 referenceår i fastprisberegningen i stedet for 2005. Så prisindeksene er 1 i 2010 i stedet for 2005, og dermed kommer alle fastprisstørrelser til at se større ud. Korrigeres der for dette, er ændringerne mellem de to modelversioner minimale.

Som en lille generel ændring bemærkes det, at investeringsacceleratoren er blevet lidt svagere i Okt14, fordi forskning og udvikling (F&U) indgår i investeringer og kapitalapparat i det nye nationalregnskab. F&U kapital afskrives hurtigt, så inkluderingen af F&U øger investeringerne relativt mere end kapitalen. Jo større investeringerne er ift. kapitalen, jo mindre vil investeringerne forøges i procent ved en 1 pct. forøgelse af kapitalefterspørgslen.

NMH12917

Nøgleord: Modelversion Okt14, multiplikatorer, finanseffekter

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1. Indledning

Ved standardstød til ADAM, når timeløn og eksport næsten ikke at reagere i det første år, så modellens førsteårs reaktion er udpræget Keynesiansk og efterspørgselsdrevet uden nævneværdig fortrængning fra udbudssiden. Finanseffekter er førsteårs aktivitetseffekter af finanspolitiske tiltag, og de er en vigtig del af modelanvendelsen. I dette papir analyseres førsteårsegenskaberne ved modelversionen ADAM Oktober 2014 (Okt14). Egenskaberne belyses ved at sammenligne med den foregående modelversion ADAM Juni 2014 (Jun14), og der fokuseres på forskellen mellem de to modelversioner.

Forskellen på modelversionernes førsteårseffekter (også kaldet førsteårs multiplikatorer) kan principielt henføres til (1) forskelle på adfærdsligningerne i de to sammenholdte modelversioner, (2) forskelle på modelversionernes datagrundlag og (3) forskelle på modelversionernes identiteter. Forskellen på de to modellers adfærdsligninger er meget begrænset. Okt14 kan beskrives som Jun14 plus smårettelser. Baggrunden for de to modelversioner er hovedrevisionen af nationalregnskabet i 2014 ved overgangen til ESA2010. Jun14 er sidste modelversion på ESA1995, og Okt14 er første modelversion på ESA2010. Forskellen i multiplikatorerne kan derfor primært henføres til et ændret datagrundlag og til nogle ændringer i de definitions-mæssige ligninger. Derimod vedrører ændringerne reelt ikke ændrede adfærdsligninger, som ellers er det normale.

Analysen udsætter de to modelversioner, Okt14 og Jun14, for en række finanspolitiske stød. Konkret anvendes 21 forskellige finanspolitiske scenarier, hvis aktivitetseffekter sammenlignes i første simulationsår, som er 2015 for beregningen med Okt14 og 2014 for Jun14. Det forskellige startår afspejler, at grundforløbene er dannet på to forskellige tidspunkter og dermed forskellige databanker. I Okt14 er grundforløbet dannet på en databank fra april 2015 (hit0415.bnk), hvor 2015 er det første modelberegnete år, mens grundforløbet i Jun14 er dannet på en ældre databank fra juni 2014 (hit0614.bnk), hvor 2014 er det første modelberegnete år.

De finanspolitiske stød har som sædvanlig en umiddelbar provenueffekt på 1 promille af BNP, og der benyttes i det hele taget samme finanspolitiske scenarier og samme metode som i tidligere beregninger og analyser af ADAM's finanseffekt. Nærværende analyse af Okt14 kan ses som en fortsættelse af tilsvarende analyser af ADAM-versionerne fra henholdsvis december 2009 (RBJ03512 og DSI13d11), juli 2013 (NMH22515) og juni 2014 (NMH19d14), hvor modelversionens finanseffekt også blev sammenlignet med den foregående modelversion.

Afsnit 2 gennemgår model- og dataændringer mellem beregningerne på Okt14 og Jun14, mens afsnit 3 gennemgår forskellen på de to modelversioners førsteårsreaktion på de 21 finanspolitiske stød. Afsnit 4 konkluderer.

2. Model og dataændringer

Hovedrevisionen i 2014 (HR2014) betød nye ligninger og nye variabler i Okt14 i forhold til Jun14. Okt14 afviger fra Jun14 på en række områder: offentligt forbrug, arbejdsmarked, skatter og afgifter, indkomstoverførsler, subsidier, sektorbalancer, faktorblok, input-output mm. For et samlet overblik over model- og dataændringerne henvises til TMK17215.

Gennemgangen af ændringen fra Jun14 til Okt14 er delt i fire underafsnit: 2.1 om adfærdsmæssige ligninger, 2.2 om ændret forhold mellem investeringer og kapital, 2.3 om ændringer i variabelnes sammensætning samt 2.4 om ændringen i fastprisstørrelsernes referenceår.

2.1 Adfærdsmæssige ligninger, herunder energiefterspørgslen

Okt14's stokastiske relationer er generelt ikke reestimeret, for nationalregnskabet blev i første omgang kun tilbageført til 2005, og det giver en for kort estimationsperiode. I stedet blev relationerne niveaukurigeret, jf. DSI01o14. Det svarer til, at man får adfærdsligningernes residualer til at summere til nul i den historiske periode ved at ændre konstantleddet. Niveaukurektionen bevarer i vidt omfang adfærdsligningernes marginale egenskaber. Bemærk dog, at adfærdsligningernes marginale egenskaber godt kan påvirkes af ændringer i aggregaterne, jf. også afsnit 2.3.

Som sagt er der kun lavet smårettelser i de adfærdrelaterede ligninger mellem Jun14 og Okt14, og her skal kun nævnes en ændring i energiligningerne. I Okt14 overgik IO-energiligningerne til koefficienter, jf. JNR05d14, og samtidig ændredes energiefterspørgslens påvirkning af udenrigshandlen. Hvis det indenlandske forbrug stiger i Jun14, vil den øgede indenlandske energianvendelse reducere energiekporten, og dermed også den samlede eksport. I Okt14 vil en øget indenlandsk energianvendelse blive dækket af øget energiimport uden negativ effekt på energiekporten.

2.2 Forholdet imellem kapital og investeringer

Forholdet mellem investeringer og kapitalapparat har ændret sig efter HR2014. På aggregeret niveau er forholdet blevet lidt større:

Investeringer i alt/nettokapital i alt	Jun14	Okt14
	0,0768	0,0780

Det afspejler, at F&U-kapital afskrives hurtigt, så hovedrevisionens inkludering af F&U øger investeringerne relativt mere end kapitalen. Alt andet lige betyder et højere forhold mellem investeringer og kapital, at en given

ønsket forøgelse af kapitalapparatet kræver en mindre procentvis forøgelse af investeringerne. Det gør investeringsacceleratoren mindre i Okt14 end i Jun14. Til gengæld fylder investeringerne mere i økonomien i Okt14.

Hvis investering/kapital-forholdet deles ud på underkomponenterne fås:

Investeringer/nettokapital	Jun14	Okt14
Private maskiner	0,1797	0,1872
Private bygninger	0,0364	0,0416
Husholdninger, boliger ¹	0,0268	0,0258
Offentlige maskiner	0,1997	0,1309
Offentlige bygninger	0,0511	0,0675

Det fremgår, at forholdet mellem investeringer og kapital er øget for privat maskinkapital, privat bygningskapital og offentlig bygningskapital, mens investeringer og kapital forholdet er mindsket for husholdningernes boligkapital og offentlig maskinkapital. Bemærk, at erhvervenes nettokapital bestemmer erhvervsinvesteringerne i ADAM, mens husholdningernes boliginvesteringer bestemmes af boligkapitalen opgjort brutto. Se desuden bilaget om ændringerne i investerings- og kapitalstørrelserne.

Derudover er lagerinvesteringerne blevet mindre målt i forhold til produktion og de samlede investeringer. Det gør lagerinvesteringernes vækstbidrag til økonomien mindre i Okt14-beregningen end i Jun14-beregningen.

2.3 Øvrige sammensætningseffekter

Ændringen i datagrundlaget skabes i høj grad af hovedrevisionen, men også uden hovedrevision, ville datagrundlaget være revideret, for beregningen af førsteårsmultiplikatorer til finanseffekten vedrører ikke årene med endelige nationalregnskabstal. Beregningen vedrører de seneste år, nærmere bestemt det første år uden foreløbigt nationalregnskab, så modelgrundlaget er modelberegnet med datamæssigt afsæt i det seneste foreløbige nationalregnskabsår. Som allerede nævnt vedrører Okt14-beregningen (et stiliseret skøn på) 2015, mens Jun14 vedrører 2014. Så selv om, de foreløbige nationalregnskabstal ikke var blevet revideret, og selvom de havde vist sig at svare til de modelberegnete skøn, havde der stadig været tale om forskellige grundforløb, fordi startåret er forskelligt.

Det påvirker generelt multiplikatorerne, hvis variablene har ændret sig og dermed fylder forskelligt i de to modelversioners grundforløb. Fx ville et lavere niveau for bygningsinvesteringerne i mængder betyde, at bygningsinvesteringerne fyldte mindre ift. de samlede investeringer og BNP. Dermed ville samme procentvise ændring i de konjunkturfølsomme bygningsinvesteringer påvirke de samlede investeringer og BNP forskelligt i de

¹ Til forskel fra de private erhverv bruges boligkapital brutto i husholdningernes adfærdsligning i bestemmelsen af kapitalens størrelse. Derfor vises her forholdet mellem husholdningernes boliginvesteringer og boligkapitalen brutto.

to beregninger, selvom der reelt ikke er ændret noget mht. modellens bestemmelse af bygningsinvesteringerne. Mængdeaggregaterne for fx de samlede investeringer og BNP dannes ved at sammenveje underkomponenterne i fastepriser med deres laggede relative pris. Det vil derfor også ændre fx bygningsinvesteringernes effekt på de samlede investeringer og BNP, hvis prisen på bygningsinvesteringerne ændrer sig i forhold til prisen på de andre efterspørgselskomponenter.

En ændring i grundforløbets variable kan også ændre de finanspolitiske scenarier. Konkret blev BNP opjusteret i forbindelse med hovedrevisionen – primært fordi investeringsbegrebet blev udvidet til at omfatte F&U. Dermed fylder et stød på 1 promille af BNP mere i kroner. Udvidelsen af investeringsbegrebet påvirker ikke rigtig nogen af skattebaserne, så hovedrevisionen betyder generelt, at det kræver en større satsændring at nå en provenueffekt på 1 promille af BNP.

2.4 Skift af referenceår for fastprisstørrelser

Hovedrevisionens skift af prisindeksenens referenceår fra 2005 til 2010 har givetvis forstærket forskellen på modelberegningernes udgangspunkt, men det er svært at kvantificere. Analysen af de finanspolitiske stød inddrager fastprisstørrelser i niveau, og ved sammenligningen bør de Jun14-beregnete fastprisstørrelser forøges med prisudviklingen fra 2005 til 2010, for at gøre dem sammenlignelige med de Okt14-beregnete fastprisstørrelser. Fx steg forbrugsdeflatoren, pcp , med 11 % fra 2005 til 2010, så en ændring i forbruget i mio. kr. faste priser, fCp , bliver automatisk 11 pct. større i Okt14-beregninger end i Jun14-beregninger. Korrektionen er eksemplificeret i afsnit 3.1.

3. Finanseffekter

I det følgende gennemgås førsteårseffekterne af 21 forskellige finanspolitiske stød. De 21 stød er alle ekspansive, og de kan opdeles i fire grupper med fælles træk. Beskrivelsen af de finanspolitiske stød har derfor fire underafsnit: 3.1 om afgifter og subsidier, 3.2 om indkomstskatter, 3.3 om indkomstoverførsler og 3.4 om offentligt forbrug og offentlige investeringer.

3.1 Stød til afgifter og subsidier

En nedsættelse af afgifter (indirekte skatter) eller en subsidieforhøjelse reducerer prisen på den endelige anvendelse, typisk forbruget, og øger den reale disponible indkomst. Samtidig kan det påvirke de relative priser på forbrugskomponenterne, så forbrugssammensætningen ændres. Der er 8 eksperimenter, som vedrører afgifter og subsidier:

- Moms, Spg-eksperimentet
- Energiafgift, Spp_ce-eksperimentet
- Fødevareravgift, Spp_cf-eksperimentet
- Benzinafgift, Spp_cg-eksperimentet
- Varefordelte subsidier, Sppu-eksperimentet
- Ejendomsskat, Spzej-eksperimentet
- Øvrige subsidier, Spzuqr-eksperimentet
- Registreringsafgiften, Spr-eksperimentet

Med to modelversioner giver det 2 gange 8 modelberegninger. Eksperimenternes centrale førsteårsmultiplikatorer er i tabel 3.1 vist som absolutte forskelle på eksperiment- og grundforløb. Den absolutte forskel findes også i bilaget, hvor den procentvise forskel på eksperiment- og grundforløb også er.

I tabel 3.1 ses en lidt mindre beskæftigelseseffekt i Okt14 end i Jun14 i samtlige 8 eksperimenter. Umiddelbart ser det ud til at skyldes, at acceleratoreffekten på investeringerne er blevet lidt mindre pga. et øget investerings-kapitalforhold samt et lavere niveau for lagerinvesteringerne jf. afsnit 2.2. Når investeringerne stiger mindre, er der mindre effekt på aktivitet og beskæftigelse.

Tabel 3.1

		Spg		Spp_ce		Spp_cf		Spp_cg		Sppu		Spzej		Spzucr		Spr	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14
<i>Absolut ændring</i>																	
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	-1561	-1436	-1712	-1554	-1888	-1736	-1614	-1292	-1164	-958	291	262	754	1169	-273	-245
<i>Absolut ændring</i>																	
Bnp	<i>fY</i>	610	540	805	694	552	491	810	824	895	828	351	304	850	863	1241	1057
Privat forbrug	<i>fCp</i>	565	531	1066	959	904	823	1178	1190	947	908	60	62	148	163	2175	1797
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer	<i>fI</i>	331	305	119	87	20	38	116	174	174	200	404	365	430	521	260	290
Eksport	<i>fE</i>	80	72	0	-49	105	81	151	154	59	46	86	82	1094	1170	-23	-30
Import	<i>fM</i>	372	363	396	307	494	467	657	708	295	322	197	189	814	976	1215	1028
<i>Absolut ændring</i>																	
Beskæftigelse	<i>Q</i>	0,367	0,392	0,212	0,222	0,262	0,278	0,405	0,512	0,575	0,636	0,274	0,281	0,668	0,862	0,543	0,618
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,199	-0,207	-0,115	-0,117	-0,143	-0,147	-0,220	-0,271	-0,312	-0,336	-0,149	-0,148	-0,362	-0,455	-0,295	-0,326
<i>Absolut ændring</i>																	
Indkomstoverskørsler	<i>Ty_o</i>	-58	-42	-33	-24	-41	-30	-64	-55	-90	-69	-43	-30	-105	-93	-85	-67
Afgifter	<i>Sp</i>	-1961	-1846	-2100	-1933	-2210	-2063	-2146	-1931	-1962	-1805	-1924	-1817	-1899	-1713	-957	-978
Skatter	<i>Sy_o</i>	76	72	76	68	71	68	125	142	160	164	261	211	424	429	155	162
<i>Absolut ændring</i>																	
Privat	<i>Tjn_hc</i>	1126	1023	1664	1487	1469	1320	1267	901	1444	1261	1515	1429	1589	1597	-530	-366
Udland	<i>Tjen_e</i>	396	435	395	424	706	727	773	933	359	423	69	69	-311	-272	1316	1213
Offentlig	<i>Tjn_o</i>	-1522	-1459	-2059	-1912	-2175	-2047	-2040	-1834	-1803	-1684	-1584	-1498	-1278	-1324	-786	-847
<i>Procent</i>																	
Timeløn	<i>lna</i>	0,001	0,001	0,003	0,003	0,004	0,004	0,005	0,007	0,007	0,009	0,003	0,003	0,007	0,010	0,007	0,009
Outputpris	<i>px</i>	-0,020	-0,020	0,001	0,002	0,002	0,003	0,003	0,005	0,004	0,006	-0,002	-0,003	-0,002	0,007	0,004	0,006
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	-0,134	-0,128	-0,269	-0,254	-0,228	-0,220	-0,235	-0,218	-0,214	-0,206	-0,001	0,000	-0,002	0,002	-0,170	-0,172

For at få en reel sammenligning af de absolutte fastprismultiplikatorer, skal man imidlertid prisjustere. I tabel 3.2 er momseksperimentet på Jun14 prisjusteret, så referenceåret for prisindeksene er 2010 som ved Okt14-beregningen. Prisjusteringen øger effekten på alle efterspørgselskomponenter og BNP i Jun14, og efter justeringen vokser både forbrug og BNP lidt mindre i Okt14 end i Jun14. Prisjusteringen ændrer i flere tilfælde fortegnet på forskellen mellem Okt14- og Jun14-beregningen og efterlader en moderat forskel.

Tabel 3.2: Prisjusteret momseksperimentet, Spg²

	Okt14	Jun14	Jun14
			Prisjusteret, $f_{i} * p_{i}(2010)$
Bnp	fY	610	540
Privat forbrug	fCp	565	531
Off. Forbrug	fCo	0	0
Investeringer	fI	331	305
Eksport	fE	80	72
Import	fM	372	363

Det er primært den reducerede acceleratoreffekt fra de private maskin- og bygningsinvesteringer, men i nogle eksperimenter er det også et reduceret bidrag fra lagerinvesteringerne, jf. afsnit 2.2 og tabel 3.3, som forklarer, at investeringsforøgelsen er mindst i Okt14, når der sammenlignes med den prisjusterede investeringseffekt i Jun14-beregningen. Investeringerne stiger

² Det bemærkes, at mængder i kædeindeks ikke kan summeres direkte, men der er tradition for at vurdere finanseffekterne som fastprisstørrelser.

0,07 procent i forhold til grundforløbet i Okt14, og det er mindre end stigningen på 0,08 procent i Jun14, jf. de procentvise multiplikatorer i bilaget. Forskellen på de absolutte investeringseffekter er imidlertid mindre end forskellen på de relative effekter ville tilsige, og det skyldes, at de samlede investeringer er større i grundforløbet for Okt14. I momsekperimentet er forskellen på investeringseffekten i faste priser også reduceret af, at acceleratoreffekten fra husholdningernes boliginvesteringer går modsat, jf. afsnit 2.2.

Det er således ikke investeringerne, der årsag til at effekten på BNP i momsekperimentet er blevet mindre, men derimod kommer den mindre effekt fra, at forbrugseffekten er blevet mindre. Den mindre forbrugseffekt i Okt14 afspejler, at bilforbruget efter NR-revisionen og med det nye startår er blevet 30 procent mindre. Det betyder, at det konjunkturfølsomme bilforbrug udgør en mindre andel af forbruget i Okt14, og det mindsker effekten på forbruget i faste priser. Bilforbrugets lavere niveau har generel betydning for forbruget i alle eksperimenter, og i særdeleshed for forbrugseffekten i benzinafgiftsekperimentet, hvor forskellen på privatforbrugets reaktion i de to modelversioner og forskellen på importreaktionen primært afspejler bilforbrugets størrelse i de to grundforløb.

Tabel 3.3: Lagerinvesteringernes bidrag til BNP-stigningen

	fil	Spg		Spp_ce		Spp_cf		Spp_cg		Sppu		Spzej		Spzuqr		Spr	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14
Lagerinvesteringer		0,0026	0,0027	0,0017	0,0017	0,0022	0,0022	0,0039	0,0046	0,0029	0,0031	0,0012	0,0012	0,0035	0,0045	0,0090	0,0079

Effekten på nettoeksporten energiafgiftsekperimentet, *Spp_ce*, har også ændret sig fra Jun14 til Okt14. Det kommer af en ændret bestemmelse af energiekporten og energiimporten, jf. afsnit 2.1 og JNR05d14. Det øgede indenlandske energiforbrug dækkes i Okt14 af øget import. I Jun14 blev det dækket af mindsket eksport.

I eksperimentet med 'øvrige subsidier', *Spzuqr*, ses en noget mindre effekt på investeringerne i Okt14 end i Jun14. Investeringseffekten ligger primært i landbruget. Når subsidierne hæves, forbedres priskonkurrencen for landbruget, som derfor vil eksportere og producere mere. Det øger investeringerne i branchen. Acceleratoreffekten på investeringerne er som nævnt i afsnit 2.1 mindre i Okt14, men det spiller også ind, at 'øvrige subsidier' i landbruget og landbrugets andel af 'øvrige subsidier' er mindre i Okt14. Dermed fylder 'øvrige subsidier' mindre i forhold til landbrugets samlede omkostninger. Fra 16 % i Jun14 til 9 % i Okt14. Dermed falder gennemsnitsomkostningerne for landbruget mindre i Okt14, hvorfor landbrugets produktion og investeringer stiger mindre. Da landbrugets andel er blevet mindre, har de andre erhverv til gengæld fået en større del af subsidierne i Okt14. Deres produktion og dermed beskæftigelse og investeringer reagerer dog mindre i beregningens første år end landbrugets.

I registreringsafgiftseksperimentet, Spr , er forbrugsmultiplikatoren lidt kraftigere i Okt14. Det skyldes at med det lavere bilforbrug i Okt14-beregningen, kræver det et større nedslag i skattesatsen at skabe et provenutab på 1 promille af BNP. Dermed får man også en relativt større prisfald på bilkøbet, fCb , og et tilsvarende også større prisfald på bilydelsen, $fCbu$, der måles i genanskaffelsespriser. Det giver et større fald i de ydelsesbaserede forbrugerpriser, $pcpuxh$,³, og dermed fås en tilsvarende højere realindkomst og et højere forbrug i faste priser. Det er nærmere bestemt forbruget af øvrige varer, fCv , og øvrige tjenester, fCs , som er større i Okt14-beregningen. Bilforbruget stiger i mio. kr. faste priser nogenlunde ens i de to modeller, men fordi udgangsniveauet i grundforløbet er mindre, og nedsættelsen af registreringsafgiften er større, er den procentvise stigning i bilforbruget 5,55 procent i Okt14 mod kun 4,00 procent i Jun14.

Stigningen i økonomiens samlede beskæftigelse og investeringer trækkes i registreringsafgiftseksperimentet især af serviceerhvervet, der i Jun14 leverer en andel på 0,26 af bilforbruget. I Okt14 er andelen faldet til 0,22, og derfor stiger serviceerhvervets produktion, beskæftigelse og investeringer mindre i Okt14. Samtidig er IO-koefficienten for importindholdet i bilforbruget øget fra 0,29 i Jun14 til 0,34 i Okt14, så importen reagerer mere i faste priser i Okt14.

Stigningen i de samlede investeringer reduceres også af, at boliginvesteringerne stiger mindre i Okt14 end i Jun14, når registreringsafgiften reduceres. Det førnævnte større forbrugerprisfald i Okt14-beregningen betyder, at boligpriserne falder mere, for boligprisen reagerer umiddelbart på forbrugerprisen, se evt. omtalen af boligprisreaktionen i standardmultiplikatoreksperiment 7. Prisen på boliginvesteringerne påvirkes ikke tilsvarende af den lavere registreringsafgift, så Tobins Q falder. Det dæmper boliginvesteringerne, som dermed bidrager til, at den samlede effekt på investeringerne er mindre i Okt14 end i Jun14.

Samlet set betyder den større stigning i importen sammen med den lavere stigning i investeringerne, at registreringsafgiftens førstearsmultiplikator for BNP og beskæftigelse er ens i de to modelversioner, selvom forbruget øges mest i Okt14.

---

³ Ikke at forveksle med forbrugsdeflatoren pcp , som falder lidt mindre i Okt14 end i Jun14. Forskellen til pcp afspejler, at $pcpuxh$ bruger prisen på bilydelsen og er eksklusiv boliger, hvor pcp bruger prisen på bilkøbet og er inklusiv boliger.

3.2 Stød til indkomstskatter

Nedsættelsen af indkomstskatter (direkte skatter) øger forbrugernes disponible indkomst og dermed forbruget. Der er 6 eksperimenter, som er stødt til:

- Arbejdsmarkedsbidraget, Sya-eksperimentet
- Slutskatter vedrørende personlig indkomst, Ssyp-eksperimentet
- Vægtafgift for husholdningerne, Syv-eksperimentet
- Selskabsskat, Syrc-eksperimentet
- Kulbrinteskat, Syck-eksperimentet
- Realrenteafgift, Sywp-eksperimentet

Eksperimenternes centrale førsteårsmultiplikatorer er i tabel 3.4 vist som absolutte forskelle på eksperiment- og grundforløb. Den absolutte forskel findes også i bilaget, hvor den procentvise forskel på eksperiment- og grundforløb også er.

Tabel 3.4

		Førsteårsmultiplikatorer											
		Sya		Ssyp		Syv		Syrc		Syck		Sywp	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jul13
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	449	524	552	645	1403	1757	24	55	-9	-6	50	63
<i>Absolut ændring</i>													
Bnp	<i>jY</i>	387	395	472	468	1221	1299	30	47	-6	-5	44	45
Privat forbrug	<i>jCp</i>	483	514	589	613	1877	2023	3	17	-7	-6	56	60
Off. Forbrug	<i>jCo</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer	<i>jI</i>	188	202	230	241	359	441	24	41	-4	-3	21	23
Eksport	<i>jE</i>	-16	-19	-20	-25	-36	-52	29	38	1	0	-1	-2
Import	<i>jM</i>	277	303	338	361	1014	1137	25	47	-4	-4	32	35
<i>Absolut ændring</i>													
Beskæftigelse	<i>Q</i>	0,247	0,295	0,301	0,350	0,663	0,859	0,017	0,037	-0,004	-0,004	0,028	0,034
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,134	-0,156	-0,164	-0,185	-0,360	-0,454	-0,010	-0,019	0,002	0,002	-0,016	-0,018
<i>Absolut ændring</i>													
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	613	592	-47	-38	-104	-93	-3	-4	0	0	-5	-4
Afgifter	<i>Sp</i>	127	148	179	219	560	710	4	12	-2	-2	17	21
Skatter	<i>Sy_o</i>	-1170	-1112	-1914	-1814	-1825	-1691	-2032	-1855	281	-1949	-1890	-1800
<i>Absolut ændring</i>													
Privat	<i>Tjn_hc</i>	1400	1255	1426	1240	161	-332	2036	1885	1796	2011	1892	1794
Udland	<i>Tjen_e</i>	290	355	347	415	1103	1363	10	21	6	9	43	48
Offentlig	<i>Tjn_o</i>	-1690	-1610	-1773	-1655	-1264	-1031	-2046	-1905	-1802	-2020	-1934	-1842
Procent													
Timeløn	<i>lna</i>	0,003	0,004	0,004	0,005	0,009	0,012	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Outputpris	<i>px</i>	0,001	0,002	0,002	0,003	0,004	0,008	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,002	0,002	0,002	0,003	0,005	0,007	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Der er ikke den store forskel på indkomstskatteeksperimenterne. Som ved afgiftseksperimenterne reagerer forbruget en anelse mindre i Okt14, fordi det kraftigt reagerende bilforbrug fylder mindre, jf. afsnit 3.1. Da bilforbruget er importtungt betyder det samtidig, at importen stiger mindre i Okt14 – selvom bilforbruget er blevet mere importtungt i Okt14 end Jun14, jf. beskrivelsen af registreringsafgiftseksperimentet i afsnit 3.1. Desuden vokser investeringerne

mindre i Okt14 primært pga. den mindre acceleratoreffekt og i begrænset omfang pga. lagerinvesteringerne, se tabel 3.5.

Tabel 3.5: Lagerinvesteringernes bidrag til BNP-stigningen

	Sya		Ssysp		Syv		Syer		Syck		Sywp		
	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	
Lagerinvesteringer	fil	0,0015	0,0018	0,0018	0,0021	0,0064	0,0077	0,0001	0,0003	0,0000	0,0000	0,0002	0,0002

Når husholdningerne forbruger mindre af en indkomstfremgang, øges deres opsparing, og det forbedrer den private sektors nettofordringserhvervelse, *Tfn_hc*. I eksperimentet med reduceret vægtafgift på husholdningerne, betyder den lavere forbrugsforøgelse, at multiplikatoren for nettofordringserhvervelsen går fra være svagt negativ i Jun14 til lige akkurat at være positiv i Okt14.

Hovedrevisionens omklassificering af skatter og andre offentlige indtægter har betydning for effekten på de offentlige skatteindtægter, *Sy_o*. I kulbrinteskateksperimentet går effekten på de offentlige skatteindtægter fra at være -1949 mio. kr. i Jun14 til at være plus 281 i Okt14. Det kommer af, at kulbrinteskatten er gået fra at være en skat til at være en ressourceindtægt. Det er således de offentlige indtægter på jord og rettigheder, *Tirn_o*, som reduceres i Okt14, og effekten på den samlede offentlige fordringserhvervelse påvirkes ikke af den nævnte omklassificering.

3.3 Stød til indkomstoverførsler

Der er 2 multiplikatoreksperimenter med hver sin gruppe indkomstoverførsler:

- Øvrige indkomstoverførsler, ikke-skattepligtig, Tyrrr-eksperimentet
- Øvrige indkomstoverførsler, skattepligtig, Tyrrs-eksperimentet

Begge grupper indkomstoverførsel er i modellen uafhængige af konjunktoren til forskel fra især arbejdsløshedsdagpenge, *Tyd*. Dermed svarer eksperimenterne til, at det offentlige giver en, henholdsvis ikke-skattepligtig og skattepligtig, eksogen indkomstoverførsel til husholdningerne.

Eksperimenternes centrale førsteårsmultiplikatorer er i tabel 3.6 vist som absolutte forskelle på eksperiment- og grundforløb. Den absolutte forskel findes også i bilaget sammen med den procentvise forskel på eksperiment- og grundforløb.

Tabel 3.6

		Førsteårsmultiplikatorer			
		Tyrrr		Tyrrs	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14
<i>Absolut ændring</i>					
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	598	700	352	410
<i>Absolut ændring</i>					
Bnp	<i>fY</i>	511	508	301	298
Privat forbrug	<i>fCp</i>	639	665	377	390
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	0	0	0	0
Investeringer	<i>fI</i>	249	261	147	153
Eksport	<i>fE</i>	-21	-27	-12	-16
Import	<i>fM</i>	366	391	216	230
<i>Absolut ændring</i>					
Beskæftigelse	<i>Q</i>	0,326	0,379	0,192	0,222
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,177	-0,201	-0,105	-0,118
<i>Absolut ændring</i>					
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	1969	1883	1990	1900
Afgifter	<i>Sp</i>	194	237	114	139
Skatter	<i>Sy_o</i>	112	116	882	866
<i>Absolut ændring</i>					
Privat	<i>Tjn_hc</i>	1374	1181	809	691
Udland	<i>Tjen_e</i>	375	449	221	263
Offentlig	<i>Tjn_o</i>	-1749	-1630	-1030	-954
<i>Procent</i>					
Timeløn	<i>lna</i>	0,004	0,005	0,003	0,003
Outputpris	<i>px</i>	0,002	0,003	0,001	0,002
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,002	0,003	0,001	0,002

Der er ikke stor forskel på indkomstoverførselseksperimenterne. Som ved afgifts- og indkomstskatteeksperimenterne, reagerer forbruget en anelse mindre i Okt14 fordi effekten på bilforbruget er blevet mindre, jf. afsnit 3.1. Selvom bilforbruget er blevet mere importtungt, dominerer effekten fra den lavere stigning i bilforbruget, så importen stiger mindre i Okt14. Ligeledes vokser investeringerne mindre pga. den mindre acceleratoreffekt og i begrænset omfang pga. lagerinvesteringerne, jf. tabel 3.7.

Tabel 3.6: Lagerinvesteringernes bidrag til BNP-stigningen

		Tyrrr		Tyrrs	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14
Lagerinvesteringer	<i>fll</i>	0,002	0,0023	0,0012	0,0014

3.4 Stød til offentlig efterspørgsel

Der er 5 eksperimenter med den offentlige sektors forbrug og investeringer:

- Offentlig beskæftigelse, Qo1-eksperimentet
- Offentligt forbrug af energi- og materialer, fVmo-eksperimentet
- Offentlige lønninger, lo-eksperimentet
- Offentlige investeringer i bygninger, flbo-eksperimentet
- Offentlige investeringer i maskiner, flmo-eksperimentet

Eksperimenternes centrale førsteårsmultiplikatorer er i tabel 3.5 vist som absolutte forskelle på eksperiment- og grundforløb. Den absolutte forskel findes også i bilaget, hvor den procentvise forskel på eksperiment- og grundforløb også er.

Umiddelbart ser det ud til, at der kun er begrænset forskel på de to modelversioners BNP-reaktion ved eksperimenter med offentlig beskæftigelse og løn, hvorimod der er betydelig større forskel på BNP-reaktionen ved eksperimenterne med offentligt varekøb, bygningsinvesteringer og maskininvesteringer, jf. tabel 3.7.

Tabel 3.7

		Førsteårsmultiplikatorer									
		fVo1		Qo1		lo		flbo		flmo	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14
		<i>Absolut ændring</i>									
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	1766	2052	3435	3500	2391	2240	1975	2441	1171	1327
		<i>Absolut ændring</i>									
Bnp	<i>fY</i>	1519	1479	2311	1962	30	98	1593	1619	1099	774
Privat forbrug	<i>fCp</i>	50	60	165	185	178	207	50	68	34	14
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	1833	1825	2387	2065	0	0	0	0	0	0
Investeringer	<i>fI</i>	599	576	344	223	110	124	2474	2582	2410	2000
Eksport	<i>fE</i>	-69	-86	-160	-171	-52	-37	-65	-92	-35	-71
Import	<i>fM</i>	902	935	423	369	213	200	853	822	1310	1109
		<i>Absolut ændring</i>									
Beskæftigelse	<i>Q</i>	1,124	1,325	4,882	4,656	0,195	0,194	1,376	1,574	0,750	0,706
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,609	-0,700	-2,646	-2,461	-0,106	-0,103	-0,746	-0,832	-0,407	-0,373
		<i>Absolut ændring</i>									
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	-176	-143	-765	-501	-31	-21	-216	-170	-118	-76
Afgifter	<i>Sp</i>	426	534	459	663	159	147	534	757	215	497
Skatter	<i>Sy_o</i>	262	298	761	796	838	778	316	393	187	183
		<i>Absolut ændring</i>									
Privat	<i>Tjn_hc</i>	275	293	642	570	701	660	256	309	221	-138
Udland	<i>Tjen_e</i>	1006	1149	467	454	237	246	957	1048	1407	1351
Offentlig	<i>Tjn_o</i>	-1281	-1441	-1109	-1024	-939	-906	-1213	-1357	-1628	-1214
		Procent									
Timeløn	<i>lna</i>	0,014	0,018	0,062	0,063	0,007	0,006	0,018	0,021	0,009	0,011
Outputpris	<i>px</i>	0,007	0,012	0,036	0,043	0,062	0,058	0,009	0,014	0,004	0,009
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,005	0,008	0,025	0,029	0,026	0,017	0,007	0,010	0,003	0,007

Når eksperimenterne med offentlig varekøb- og offentlige investeringer påvirker BNP mere i Okt14 end i Jun14, skyldes det dog mest, at fastprisåret er ændret fra 2005 i Jun14 til 2010 i Okt14, jf. afsnit 2.4. I eksperimenterne bruges 1 promille af BNP i løbende priser til at købe eller investere i faste priser, så når fastprisåret ændres til 2010, bliver beløbene i faste priser mindre i Okt14 end i Jun14. Når der korrigeres for denne forskel, er forskellene på Okt14 og Jun14's multiplikatorer minimale, jf. tabel 3.6, der viser de relative multiplikatorer.

Tabel 3.6

		Førsteårsmultiplikatorer					
		fVol		flbo		flmo	
		Okt14	Jun14	Okt14	Jun14	Okt14	Jun14
		<i>Procent</i>					
Bnp	<i>fY</i>	0,076	0,076	0,080	0,080	0,059	0,051
Privat forbrug	<i>fCp</i>	0,005	0,006	0,005	0,007	0,004	0,002
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	0,360	0,357	0,000	0,000	0,000	0,000
Investeringer	<i>fI</i>	0,125	0,127	0,514	0,548	0,538	0,568
Eksport	<i>fE</i>	-0,006	-0,008	-0,006	-0,008	-0,003	-0,008
Import	<i>fM</i>	0,091	0,086	0,085	0,073	0,141	0,131
		<i>Procent</i>					
Beskæftigelse	<i>Q</i>	0,040	0,040	0,049	0,045	0,029	0,027
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,581	-0,555	-0,708	-0,634	-0,415	-0,380

Anm.: Eksperimenterne svarer til 1 promille af BNP i løbende priser. Tabellen viser den procentvise ændring.

Det bemærkes, at importen i de tre eksperimenter i tabel 3.6 stiger mere i Okt14 end i Jun14, mens eksporten falder mindre. Det afspejler at energiligningerne er ændret, jf. afsnit 2.1. Når den indenlandske energianvendelse stiger, importeres der mere energi i Okt14 – til gengæld falder energieksporten ikke.

Det skal også nævnes, at det offentlige beskæftigelseseksperiment påvirkes af en lille ligningsændring, som delvist endogeniserer de offentlige maskininvesteringer, flmo, i Okt14. Dermed påvirkes de offentlige maskininvesteringer af den offentlige produktion, der løftes af de ekstra offentlig beskæftigede. Det bidrager til at skabe en lidt større investeringsreaktion på det offentlige beskæftigelseseksperiment i Okt14, jf. bilagstabellerne med relative ændringer. Den større investeringsreaktion påvirker i øvrigt også materiale- og energiforbruget og dermed også reaktionen i energieksporten og energiimporten, jf. den omtalte forskel på energiligningerne i Okt14 og Jun14.

4. Konklusion

Overordnet set er der ikke stor reel forskel på førsteårseffekterne i Okt14 og den modelversion Jun14, som den er sammenlignet med. Forskellene kan hovedsageligt henføres til, at nationalregnskabet er blevet hovedrevideret, så de to modelversioner er anvendt på forholdsvis forskellige grundforløb. Hertil kommer effekten af nogle små forskelle på ligningerne i Jun14 og Okt14.

Det er normalt at sammenligne de finanspolitiske førsteårseffekter i en modelversion med de tilsvarende effekter i den foregående modelversion. Hvis det gøres systematisk, kan man forklare udviklingen over tid i ADAM-modellens finanspolitiske effekt. Ved tidligere hovedrevisioner har første ADAM version efter en hovedrevision indeholdt en række væsentlige modelændringer. Det har ikke været tilfældet denne gang, hvor det har derfor været forholdsvis let at finde selve hovedrevisionens betydning for forskellen på modelversionerne Jun14 og Okt14.

5. Litteraturliste

Kristensen, T. M., Rasmussen, J. N., Osterwald-Lenum, M., Olsen, A. & Knudsen, D.

- ”Vedrørende modelversionen Oktober 2014” Modelgruppen, Danmarks Statistik, modelgruppen, 2014 {TMK17215}

Rasmussen, J. N.

- ”Energiligninger ved overgangen til IO-koefficienter – modelversion Okt14”, Danmarks statistik, Modelgruppen, 2014, JNR05d14

Sisay, D. & Kristensen, T. M.,

- ”Level Correction – October 2014 model version”, Danmarks Statistik, Modelgruppen, 2014, DSI01o14

6. Bilag

6.1 Jun14 – Multiplikatorer i procent

		fVo1	Qo1	lo	flbo	flmo	Sya	Ssyp	Syv	Syc_cr	Syck	Sywp	Tyrrs	Tyrrr	Spg	Spp_ce	Spp_cf	Spp_cg	Sppu	Spzej	Spzuqr	Spr
		<i>Procent</i>																				
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	0,107	0,182	0,116	0,127	0,069	0,027	0,034	0,091	0,003	0,000	0,003	0,021	0,036	-0,075	-0,081	-0,090	-0,067	-0,050	0,014	0,061	-0,013
		<i>Procent</i>																				
Bnp	<i>fY</i>	0,093	0,124	0,006	0,102	0,049	0,025	0,030	0,082	0,003	0,000	0,003	0,019	0,032	0,034	0,044	0,031	0,052	0,052	0,019	0,054	0,067
Privat forbrug	<i>fCp</i>	0,008	0,024	0,027	0,009	0,002	0,066	0,079	0,259	0,002	-0,001	0,008	0,050	0,085	0,068	0,123	0,105	0,152	0,116	0,008	0,021	0,230
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	0,437	0,494	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investeringer	<i>fl</i>	0,155	0,060	0,034	0,697	0,540	0,055	0,065	0,119	0,011	-0,001	0,006	0,041	0,070	0,082	0,023	0,010	0,047	0,054	0,098	0,141	0,078
Eksport	<i>fE</i>	-0,009	-0,019	-0,004	-0,010	-0,008	-0,002	-0,003	-0,006	0,004	0,000	0,000	-0,002	-0,003	0,008	-0,005	0,009	0,017	0,005	0,009	0,128	-0,003
Import	<i>fM</i>	0,105	0,042	0,023	0,093	0,125	0,034	0,041	0,128	0,005	0,000	0,004	0,026	0,044	0,041	0,035	0,053	0,080	0,036	0,021	0,110	0,116
		<i>Procent</i>																				
Beskæftigelse	<i>Q</i>	0,049	0,171	0,007	0,058	0,026	0,011	0,013	0,032	0,001	0,000	0,001	0,008	0,014	0,014	0,008	0,010	0,019	0,023	0,010	0,032	0,023
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,678	-2,384	-0,100	-0,806	-0,361	-0,151	-0,179	-0,440	-0,019	0,002	-0,017	-0,114	-0,194	-0,201	-0,114	-0,142	-0,262	-0,325	-0,144	-0,441	-0,316
		<i>Andel af bnp</i>																				
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	-0,007	-0,026	-0,001	-0,009	-0,004	0,031	-0,002	-0,005	0,000	0,000	0,000	0,099	0,098	-0,002	-0,001	-0,002	-0,003	-0,004	-0,002	-0,005	-0,003
Afgifter	<i>Sp</i>	0,028	0,034	0,008	0,039	0,026	0,008	0,011	0,037	0,001	0,000	0,001	0,007	0,012	-0,096	-0,100	-0,107	-0,100	-0,094	-0,094	-0,089	-0,051
Skatter	<i>Sy_o</i>	0,015	0,041	0,040	0,020	0,010	-0,058	-0,094	-0,088	-0,096	-0,101	-0,094	0,045	0,006	0,004	0,004	0,004	0,007	0,009	0,011	0,022	0,008
		<i>Andel af bnp</i>																				
Privat	<i>Tfn_hc</i>	0,015	0,030	0,034	0,016	-0,007	0,065	0,064	-0,017	0,098	0,104	0,093	0,036	0,061	0,053	0,077	0,069	0,047	0,066	0,074	0,083	-0,019
Udland	<i>Tfen_e</i>	0,060	0,024	0,013	0,054	0,070	0,018	0,022	0,071	0,001	0,000	0,003	0,014	0,023	0,023	0,022	0,038	0,048	0,022	0,004	-0,014	0,063
Offentlig	<i>Tfn_o</i>	-0,075	-0,053	-0,047	-0,071	-0,063	-0,084	-0,086	-0,054	-0,099	-0,105	-0,096	-0,050	-0,085	-0,076	-0,099	-0,106	-0,095	-0,088	-0,078	-0,069	-0,044
		<i>Procent</i>																				
Timeløn	<i>lna</i>	0,018	0,063	0,006	0,021	0,011	0,004	0,005	0,012	0,000	0,000	0,000	0,003	0,005	0,001	0,003	0,004	0,007	0,009	0,003	0,010	0,009
Outputpris	<i>px</i>	0,012	0,043	0,058	0,014	0,009	0,002	0,003	0,008	0,000	0,000	0,000	0,002	0,003	-0,020	0,002	0,003	0,005	0,006	-0,003	0,007	0,006
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,008	0,029	0,017	0,010	0,007	0,002	0,003	0,007	0,000	0,000	0,000	0,002	0,003	-0,128	-0,254	-0,220	-0,218	-0,206	0,000	0,002	-0,172

6.2 Jun14 – Absolutte multiplikatorer

		fVo1	Qo1	lo	flbo	flmo	Sya	Ssyss	Syv	Sycr	Syck	Sywp	Tyrrs	Tyrrr	Spg	Spp_ce	Spp_cf	Spp_cg	Sppu	Spzej	Spzuqr	Spr
		Absolut ændring																				
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	2052	3500	2240	2441	1327	524	645	1757	55	-6	63	410	700	-1436	-1554	-1736	-1292	-958	262	1169	-245
		Absolut ændring																				
Bnp	<i>fY</i>	1479	1962	98	1619	774	395	468	1299	47	-5	45	298	508	540	694	491	824	828	304	863	1057
Privat forbrug	<i>fCp</i>	60	185	207	68	14	514	613	2023	17	-6	60	390	665	531	959	823	1190	908	62	163	1797
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	1825	2065	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer	<i>fl</i>	576	223	124	2582	2000	202	241	441	41	-3	23	153	261	305	87	38	174	200	365	521	290
Eksport	<i>fE</i>	-86	-171	-37	-92	-71	-19	-25	-52	38	0	-2	-16	-27	72	-49	81	154	46	82	1170	-30
Import	<i>fM</i>	935	369	200	822	1109	303	361	1137	47	-4	35	230	391	363	307	467	708	322	189	976	1028
		Absolut ændring																				
Beskæftigelse	<i>Q</i>	1,325	4,656	0,194	1,574	0,706	0,295	0,350	0,859	0,037	-0,004	0,034	0,222	0,379	0,392	0,222	0,278	0,512	0,636	0,281	0,862	0,618
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,700	-2,461	-0,103	-0,832	-0,373	-0,156	-0,185	-0,454	-0,019	0,002	-0,018	-0,118	-0,201	-0,207	-0,117	-0,147	-0,271	-0,336	-0,148	-0,455	-0,326
		Absolut ændring																				
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	-143	-501	-21	-170	-76	592	-38	-93	-4	0	-4	1900	1883	-42	-24	-30	-55	-69	-30	-93	-67
Afgifter	<i>Sp</i>	534	663	147	757	497	148	219	710	12	-2	21	139	237	-1846	-1933	-2063	-1931	-1805	-1817	-1713	-978
Skatter	<i>Sy_o</i>	298	796	778	393	183	-1112	-1814	-1691	-1855	-1949	-1800	866	116	72	68	68	142	164	211	429	162
		Absolut ændring																				
Privat	<i>Tfn_hc</i>	293	570	660	309	-138	1255	1240	-332	1885	2011	1794	691	1181	1023	1487	1320	901	1261	1429	1597	-366
Udland	<i>Tfen_e</i>	1149	454	246	1048	1351	355	415	1363	21	9	48	263	449	435	424	727	933	423	69	-272	1213
Offentlig	<i>Tfn_o</i>	-1441	-1024	-906	-1357	-1214	-1610	-1655	-1031	-1905	-2020	-1842	-954	-1630	-1459	-1912	-2047	-1834	-1684	-1498	-1324	-847
		Procent																				
Timeløn	<i>lna</i>	0,018	0,063	0,006	0,021	0,011	0,004	0,005	0,012	0,000	0,000	0,000	0,003	0,005	0,001	0,003	0,004	0,007	0,009	0,003	0,010	0,009
Outputpris	<i>px</i>	0,012	0,043	0,058	0,014	0,009	0,002	0,003	0,008	0,000	0,000	0,000	0,002	0,003	-0,020	0,002	0,003	0,005	0,006	-0,003	0,007	0,006
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,008	0,029	0,017	0,010	0,007	0,002	0,003	0,007	0,000	0,000	0,000	0,002	0,003	-0,128	-0,254	-0,220	-0,218	-0,206	0,000	0,002	-0,172

6.3 Okt14 – Multiplikatorer i procent

		fVo1	Qo1	lo	filbo	filmo	Sya	Ssysp	Syv	Sycr	Syck	Sywp	Tyrrs	Tyrrr	Spg	Spp_ce	Spp_cf	Spp_cg	Sppu	Spzej	Spzuqr	Spr
<i>Procent</i>																						
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	0,087	0,170	0,118	0,098	0,058	0,022	0,027	0,069	0,001	0,000	0,002	0,017	0,030	-0,077	-0,085	-0,093	-0,080	-0,058	0,014	0,037	-0,014
<i>Procent</i>																						
Bnp	<i>fY</i>	0,080	0,122	0,002	0,084	0,058	0,020	0,025	0,064	0,002	0,000	0,002	0,016	0,027	0,032	0,042	0,029	0,043	0,047	0,019	0,045	0,065
Privat forbrug	<i>fCp</i>	0,006	0,018	0,020	0,006	0,004	0,054	0,066	0,210	0,000	-0,001	0,006	0,042	0,072	0,063	0,120	0,101	0,132	0,106	0,007	0,017	0,244
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	0,378	0,492	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investeringer	<i>fl</i>	0,131	0,075	0,024	0,540	0,526	0,041	0,050	0,078	0,005	-0,001	0,005	0,032	0,054	0,072	0,026	0,004	0,025	0,038	0,088	0,094	0,057
Eksport	<i>fE</i>	-0,007	-0,016	-0,005	-0,006	-0,003	-0,002	-0,002	-0,004	0,003	0,000	0,000	-0,001	-0,002	0,008	0,000	0,010	0,015	0,006	0,009	0,108	-0,002
Import	<i>fM</i>	0,095	0,045	0,022	0,090	0,138	0,029	0,036	0,107	0,003	0,000	0,003	0,023	0,039	0,039	0,042	0,052	0,069	0,031	0,021	0,086	0,128
<i>Procent</i>																						
Beskæftigelse	<i>Q</i>	0,042	0,183	0,007	0,051	0,028	0,009	0,011	0,025	0,001	0,000	0,001	0,007	0,012	0,014	0,008	0,010	0,015	0,022	0,010	0,025	0,020
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,609	-2,642	-0,106	-0,745	-0,406	-0,134	-0,163	-0,359	-0,010	0,002	-0,016	-0,105	-0,177	-0,199	-0,115	-0,142	-0,220	-0,312	-0,149	-0,362	-0,294
<i>Andel af bnp</i>																						
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	-0,009	-0,038	-0,002	-0,011	-0,006	0,030	-0,002	-0,005	0,000	0,000	0,000	0,099	0,097	-0,003	-0,002	-0,002	-0,003	-0,004	-0,002	-0,005	-0,004
Afgifter	<i>Sp</i>	0,021	0,023	0,008	0,026	0,011	0,006	0,009	0,028	0,000	0,000	0,001	0,006	0,010	-0,097	-0,104	-0,109	-0,106	-0,097	-0,095	-0,094	-0,047
Skatter	<i>Sy_o</i>	0,013	0,038	0,041	0,016	0,009	-0,058	-0,095	-0,090	-0,101	0,014	-0,094	0,044	0,006	0,004	0,004	0,003	0,006	0,008	0,013	0,021	0,008
<i>Andel af bnp</i>																						
Privat	<i>Tfn_hc</i>	0,014	0,032	0,035	0,013	0,011	0,069	0,071	0,008	0,101	0,089	0,094	0,040	0,068	0,056	0,082	0,073	0,063	0,071	0,075	0,079	-0,026
Udland	<i>Tfen_e</i>	0,050	0,023	0,012	0,047	0,070	0,014	0,017	0,055	0,000	0,000	0,002	0,011	0,019	0,020	0,020	0,035	0,038	0,018	0,003	-0,015	0,065
Offentlig	<i>Tfn_o</i>	-0,063	-0,055	-0,046	-0,060	-0,081	-0,084	-0,088	-0,063	-0,101	-0,089	-0,096	-0,051	-0,087	-0,075	-0,102	-0,108	-0,101	-0,089	-0,078	-0,063	-0,039
<i>Procent</i>																						
Timeløn	<i>lna</i>	0,014	0,062	0,007	0,018	0,009	0,003	0,004	0,009	0,000	0,000	0,000	0,003	0,004	0,001	0,003	0,004	0,005	0,007	0,003	0,007	0,007
Outputpris	<i>px</i>	0,007	0,036	0,062	0,009	0,004	0,001	0,002	0,004	0,000	0,000	0,000	0,001	0,002	-0,020	0,001	0,002	0,003	0,004	-0,002	-0,002	0,004
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,005	0,025	0,026	0,007	0,003	0,002	0,002	0,005	0,000	0,000	0,000	0,001	0,002	-0,134	-0,269	-0,228	-0,235	-0,214	-0,001	-0,002	-0,170

6.4 Okt14 – Absolutte multiplikatorer

		fVo1	Qo1	lo	filbo	filmo	Sya	Ssyp	Syv	Sycr	Syck	Sywp	Tyrrs	Tyrrr	Spg	Spp_ce	Spp_cf	Spp_cg	Sppu	Spzej	Spzuqr	Spr
		Absolut ændring																				
Bnp, årets priser	<i>Y</i>	1766	3435	2391	1975	1171	449	552	1403	24	-9	50	352	598	-1561	-1712	-1888	-1614	-1164	291	754	-273
		Absolut ændring																				
Bnp	<i>fY</i>	1519	2311	30	1593	1099	387	472	1221	30	-6	44	301	511	610	805	552	810	895	351	850	1241
Privat forbrug	<i>fCp</i>	50	165	178	50	34	483	589	1877	3	-7	56	377	639	565	1066	904	1178	947	60	148	2175
Off. Forbrug	<i>fCo</i>	1833	2387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer	<i>fl</i>	599	344	110	2474	2410	188	230	359	24	-4	21	147	249	331	119	20	116	174	404	430	260
Eksport	<i>fE</i>	-69	-160	-52	-65	-35	-16	-20	-36	29	1	-1	-12	-21	80	0	105	151	59	86	1094	-23
Import	<i>fM</i>	902	423	213	853	1310	277	338	1014	25	-4	32	216	366	372	396	494	657	295	197	814	1215
		Absolut ændring																				
Beskæftigelse	<i>Q</i>	1,124	4,882	0,195	1,376	0,750	0,247	0,301	0,663	0,017	-0,004	0,028	0,192	0,326	0,367	0,212	0,262	0,405	0,575	0,274	0,668	0,543
Ledighed	<i>Ul</i>	-0,609	-2,646	-0,106	-0,746	-0,407	-0,134	-0,164	-0,360	-0,010	0,002	-0,016	-0,105	-0,177	-0,199	-0,115	-0,143	-0,220	-0,312	-0,149	-0,362	-0,295
		Absolut ændring																				
Indkomstoverførsler	<i>Ty_o</i>	-176	-765	-31	-216	-118	613	-47	-104	-3	0	-5	1990	1969	-58	-33	-41	-64	-90	-43	-105	-85
Afgifter	<i>Sp</i>	426	459	159	534	215	127	179	560	4	-2	17	114	194	-1961	-2100	-2210	-2146	-1962	-1924	-1899	-957
Skatter	<i>Sy_o</i>	262	761	838	316	187	-1170	-1914	-1825	-2032	281	-1890	882	112	76	76	71	125	160	261	424	155
		Absolut ændring																				
Privat	<i>Tfn_hc</i>	275	642	701	256	221	1400	1426	161	2036	1796	1892	809	1374	1126	1664	1469	1267	1444	1515	1589	-530
Udland	<i>Tfen_e</i>	1006	467	237	957	1407	290	347	1103	10	6	43	221	375	396	395	706	773	359	69	-311	1316
Offentlig	<i>Tfn_o</i>	-1281	-1109	-939	-1213	-1628	-1690	-1773	-1264	-2046	-1802	-1934	-1030	-1749	-1522	-2059	-2175	-2040	-1803	-1584	-1278	-786
		Procent																				
Timeløn	<i>lna</i>	0,014	0,062	0,007	0,018	0,009	0,003	0,004	0,009	0,000	0,000	0,000	0,003	0,004	0,001	0,003	0,004	0,005	0,007	0,003	0,007	0,007
Outputpris	<i>px</i>	0,007	0,036	0,062	0,009	0,004	0,001	0,002	0,004	0,000	0,000	0,000	0,001	0,002	-0,020	0,001	0,002	0,003	0,004	-0,002	-0,002	0,004
Forbrugerpris	<i>pcp</i>	0,005	0,025	0,026	0,007	0,003	0,002	0,002	0,005	0,000	0,000	0,000	0,001	0,002	-0,134	-0,269	-0,228	-0,235	-0,214	-0,001	-0,002	-0,170

6.5 Ændringer i investerings- og kapitalstørrelser i 2005 priser:

Jun14	2014	Okt14	2015	Absolut forskel	Relativ forskel
fImp	175672	fImp*pimp(2005)	195456	19784	0,112617
fKnmp	977486	fKnmp*pknmp(2005)	1018922	41437	0,042391
fibp	45399	fibp*pibp(2005)	54135	8735	0,192411
fKnbp	1245957	fKnbp*pknbp(2005)	1298550	52593	0,042211
fIbh	103296	fIbh*pibh(2005)	104528	1233	0,011933
fkbh	3855379	fkbh*pkbh(2005)	4233971	378592	0,098198
fimo	14512	fimo*pimo(2005)	33128	18616	1,282806
fKnmo	72681	fKnmo*pknmo(2005)	237677	164996	2,270134
fibo	23662	fibo*pibo(2005)	32039	8377	0,354026
fknbo	462645	fknbo*pknbo(2005)	478585	15941	0,034456

Investeringerne er med hovedrevisionen i 2014 (HR2014) vokset mere end kapitalapparatet, undtagen for husholdningernes boliger og den offentlige sektors maskiner.